

متن پرسش

با سلام: در شرح علامه حسن زاده از شرح قیصری، برای توضیح مراتب حقیقت بر اساس شروطش آمده که حیوان از نظر طبیعتش جزئی است از برای افرادی که حمل بر افرادی نمی شود (که احتمالاً باید به شرط لا باشد) و به اعتبار اطلاقش لا به شرط شیء است که جنس است و محمول بر افرادی است و به اعتبار عروضش بر فصول انواع که در تحتش اند عرض عام است (و احتمالاً به شرط شیء است) همین را در مراتب وجود پیاده کرده و مرتبه ی احدیت را مرتبه ی لا به شرط و واحدیت را به شرط شیء و و هویت ساریه در موجودات را که همان صادر نخستین است لا به شرط نامید. ۱. آیا مفهوم حیوان صرفاً از نظر طبیعتش به شرط لا است؟ ۲. با توجه به رساله ی توحیدی علامه طباطبائی و رساله ی مصباح الهدایه امام، تصورم بر این بود که ذات را در مرتبه ی ذات لا به شرط باید بدانم و احدیت و واحدیت با آنچه در اینجا بیان می شد یکسان بود اما جناب قیصری مرتبه ی لا به شرط را صادر نخستین معرفی می کند. ۳. و باز من صادر نخستین را مرتبه ی احدیت می دانستم که آن را به نفس رحمانی و وجود منبسط و هیولای کل تعبیر می کردم اما ظاهراً مراتب بر اساس نظر جناب قیصری متفاوت است. ۴. در رساله ی امام از برای فیض اقدس مرتبه ای جدا از احدیت قائل شده یا برداشت من اینگونه است در حالی که در شرح قیصری مقام احدیت و فیض اقدس یکی است. ۵) اگر نظر امام را درست متوجه شده باشم که گویی دو مرتبه است احدیت و فیض اقدس، چرا آنها را از هم جدا کرده اند؟ اگر بخواهیم بر این روش رویم که بین هر مرتبه بی نهایت مرتبه می توان متصور شد ممنون از صرف وقت برای سئوالها

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: جناب قیصری به بالاتر از احدیت قائل نیست و همه ی تفاوت‌هایی که می‌فرمایید با بقیه مثل امثال امام دارد؛ در همین نکته است ۲- حضرت امام برای فیض اقدس ظاهراً یک نحوه تعین قائل‌اند و به همین جهت با مقام احدیت قابل تطبیق نمی‌باشد. آنچه باید توجه داشت آن است که این اصطلاحات را باید با نظر به فضای متن متوجه شد. زیرا گاهی بحث احدیت در میان است، در حالی که نظر به «واحدیت» دارد و یا گاهی واژه‌ی «الله» به کار می‌رود ولی نظر به مقام جامعیت اسماء در میان نیست، بلکه مقام «احدیت» در میان است. موفق باشید